

Відгук

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Потапова Валентина Олександровича на дисертаційну роботу Коновал А.О. за темою: «Клініко-лабораторні аспекти діагностики і терапії хворих на хронічний сальпінгоофорит», подану до спеціалізованої вченої ради Д.64.600.01 при Харківському національному медичному університеті на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 - акушерство та гінекологія

Актуальність теми. Хронічний сальпінгоофорит у жінок посідає провідне місце в структурі запальних захворювань жіночих статевих органів, при цьому частота цієї патології коливається за даними різних авторів від 60 до 80%.

Проблема розповсюдження захворювання полягає в труднощах ранньої діагностики запальних захворювань та недостатній ефективності існуючих методів лікування.

Впровадження в медичну практику сучасних методів дослідження, дозволяє з нових позицій розглядати механізм розвитку ускладнень при хронічному сальпінгоофориті та шукати більш досконалі засоби корекції виявлених порушень.

Дослідження цієї патології дозволять значно поліпшити стан здоров'я нації, покращити репродуктивний потенціал.

Дотепер не існує єдиної точки зору на особливості імунопатогенезу порушень хронічного запалення, не розроблені єдині методичні підходи до ранньої діагностики, відсутні патогенетичні обґрунтування стандартів обстеження й лікування цієї патології у жінок.

З огляду на особливості етіології та патогенезу хронічного сальпінгоофориту, є перспективним дослідження мікробіологічних показників, комплексне вивчення показників імунного статусу, що дає змогу розуміння патогенезу розвитку імунodefіциту та відсутності чутливості до хіміотерапевтичних препаратів при хронічному сальпінгоофориті та сприятиме розробці ефективних методів корекції виявлених змін, залежно від особливостей змін мікробіоценозу та імунологічних порушень.

Зазначене вище свідчить про актуальність поглибленого вивчення різних аспектів розвитку хронічного запалення органів малого тазу у жінок, проведення дослідження патологічних змін у мікрофлорі піхви, розробки діагностичних і лікувальних заходів, які дозволять знизити рівень розповсюдження даної

нозології.

З цих позицій безсумнівний інтерес представляє дисертаційна робота Коновал А.О., де автор поставив перед собою мету удосконалити основні закономірності діагностики та підвищити ефективність терапії жінок хворих на хронічний сальпінгофорит за підстави дослідження особливостей формування позаклітинних нейтрофільних пасток та здатності мікроорганізмів утворювати біоплівки.

Враховуючи вищевикладене, робота Коновал А.О. є актуальною і відповідною вимогам сьогодення.

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів. Полягає в тому, що автором наведено нове вирішення наукової проблеми, щодо покращення репродуктивного здоров'я шляхом удосконалення діагностики хронічного сальпінгофориту завдяки визначеню здатності нейтрофілів виконувати антимікробну функцію за рахунок утворення позаклітинних пасток, які затримують більше антигенів, ніж сам нейтрофіл.

Дисертантом, з сучасних позицій, проведено комплексне дослідження, уточнені патогенетичні ланки змін цитокінової регуляції при хронічному сальпінгофориті, що дозволило об'єднати зміни клітинної, фагоцитарної й гуморальної ланок імунної системи в єдиний взаємопов'язаний механізм.

Отримані нові наукові дані, щодо здатності ізолятів мікроорганізмів, вилучених у хворих на хронічний сальпінгофорит, утворювати щільну мікробну біоплівку з вираженою полірезистентністю до хіміотерапевтичних препаратів.

Згідно з отриманими даними про порушення імунного статусу автором вдосконалена діагностика захворювання та обґрунтована необхідність застосування імуномодуляторів при комбінованій терапії хворих на хронічний сальпінгофорит.

Практичне значення отриманих результатів.

На тлі визначення у стані біоплівки антибіотикочутливості та антибіотикорезистентності мікроорганізмів, виявлених у хворих, та діагностики вмісту нейтрофільних позаклітинних пасток, порушення імунного статусу запропоновано оптимальні схеми діагностики та комбінованої терапії хворих на хронічний сальпінгофорит. Розроблено та впроваджено в практику новий спосіб ранньої діагностики органної дисфункції у жінок, хворих на сальпінгофорит.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, що містяться в дисертації, забезпечуються достатнім фактичним матеріалом. Використання системного підходу із застосуванням сучасних методів дослідження: клінічні, мікробіологічні, імунологічні, біохімічні, ультразвукові,

інформаційно-аналітичні, статистичні надають проведеному дослідженню силу переконливості.

На підставі проведених досліджень науково обгрунтовані впровадження запропонованої оптимальної схеми діагностики та комбіновано терапії хворих на хронічний сальпінгоофорит, що сприяє покращенню репродуктивного здоров'я жінок, зменшенню кількості ускладнень.

Дисертантом удосконалені наукові дані імунопатогенетичного механізму розвитку імунологічних порушень при хронічному сальпінгоофориті.

Результати наукової роботи А.О. Коновал викладені у 22 наукових працях.

Автором розроблено два деклараційних патенти на корисну модель, що підтверджує пріоритетні напрямки та перспективність наукових досліджень.

Загальна характеристика змісту дисертації

Дисертація є комплексним дослідженням з використанням сучасних методів дослідження.

Дисертація викладена за загальноприйнятою схемою і складається із анотації, вступу, огляду літератури, 8 розділів власних спостережень, аналізу та узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій. Текст ілюстровано 32 рисунками та 16 таблицями. Список використаної літератури містить 286 найменувань: 192 робіт вітчизняних і 95 іноземних авторів.

Клінічна частина дисертації виконана при обстеженні 105 жінок з використанням сучасних методів дослідження. Статистична обробка результатів клінічного спостереження проводилася з використанням сучасних методик математичної статистики.

Все вищевикладене зумовлює високий рівень переконливості і достовірності дисертаційної роботи.

Усі розділи дисертації достатньо повно відображені у періодичних виданнях.

У введенні представлені основні положення дисертації щодо актуальності проблеми, наукової новини та практичного значення роботи, мети та задач дослідження.

Огляд літератури здійснений дисертантом досконало. Аналіз літературних джерел повно розкриває сучасні уявлення про хронічний сальпінгоофорит у жінок, методи діагностики та терапії цієї патології. Автором підкреслена недосконалість та суперечливість даних деяких авторів, зроблено акценти на невивчених аспектах проблеми хронічного сальпінгоофориту та його ускладнень.

Клінічний матеріал та методи дослідження, які проведені автором,

викладені у другому розділі дисертації. Вони підкреслюють сучасність запропонованих методик дослідження стану імунної системи та мікробіоценозу піхви.

Третій розділ дисертації присвячений вивченню загальної клініко-лабораторної характеристики стану хворих на хронічний сальпінгоофорит з дослідженням гормонального профілю, даним колірною доплерівського картирування.

У четвертому розділі були вивчені особливості стану імунної системи, а саме формування нейтрофільних позаклітинних пасток та цитокінового профілю у вигляді дисбалансу прозапальних та протизапальних цитокінів у жінок хворих на хронічний сальпінгоофорит.

У п'ятому розділі були визначенні особливості мікробіоценозу жіночих статевих органів з формуванням біоплівки та визначенням їх чутливості до антибактеріальних препаратів.

У шостому розділі надана концепція патогенетичних механізмів розвитку імунологічних порушень в організмі при хронічному сальпінгоофориті.

У сьомому та восьмому розділах вивчено механізм дії комбінованої терапії, надані алгоритми діагностичних критеріїв та оптимальні схеми терапії хворих на хронічний сальпінгоофорит, що дало змогу автору рекомендувати запропонований ним комплекс для впровадження в клінічну практику.

Висновки дисертації відображають її суть. Вони конкретні, як і практичні рекомендації.

Дисертацію слід вважати завершеною науковою працею. Оформлення дисертації, стиль і грамотність викладання матеріалу відповідають сучасним вимогам.

Принципових зауважень до роботи немає, але зустрічаються, по ходу викладання матеріалу, нечисленні невдалі вислови, стилістичні огріхи, окремі помилки. Але це не впливає на високу оцінку такого необхідного для науки і практики дослідження.

У ході рецензування роботи у мене виникли запитання до дисертанта:

1. Які, на вашу думку, існують проблеми антибактеріальної терапії у жінок з хронічним сальпінгоофоритом при комбінації мікробних агентів, як факторів запалення?

2. Які наслідки для розвитку хронічного запалення відіграють порушення у гуморальній ланці імунітету, яку Ви вивчали?

Висновок

Дисертаційна робота Коновал А.О. за темою: «Клініко-лабораторні аспекти діагностики і терапії хворих на хронічний сальпінгоофорит», є завершеною самостійною науковою працею, в якій отримані нові, обґрунтовані результати, що у сукупності вирішують актуальне науково-практичне завдання - удосконалення діагностики та підвищення ефективності терапії жінок хворих на хронічний сальпінгоофорит на основі вивчення імунологічних та мікробіологічних особливостей організму, а саме формування позаклітинних нейтрофільних пасток та здатності мікроорганізмів утворювати біоплівки.

За своєю актуальністю, науковою новизною, практичним значенням одержаних результатів, обґрунтованістю положень та висновків, по об'єму, оформленню та характеру представлених даних, робота відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів» затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013р. № 567 із змінами відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №656 від 19.08.2015р., що пред'являються до кандидатських дисертацій, а автор заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент

завідувач кафедри акушерства та гінекології
ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ
України», доктор медичних наук, професор,
Заслужений діяч науки та техніки України

В.О. Потапов

